Trauma - co należy wiedzieć pracując z pokrzywdzonymi?

Kontakt z systemem wymiaru sprawiedliwości często bywa oceniany przez osoby pokrzywdzone jako dodatkowe źródło traumy. Dlaczego tak jest? **Reakcja otoczenia na ujawnienie przemocy ma decydujący wpływ na zdrowienie osoby pokrzywdzonej.**

NEGATYWNA REAKCJA,
np. zaprzeczanie,
obwinianie pokrzywdzonej

→ **NASILENIE OBJAWÓW POTRAUMATYCZNYCH**
(wtórna wiktymizacja)

WSPARCIE EMOCJONALNE + ADEKWATNE INFORMACJE

→ **ŁATWIEJSZE PRZEPRACOWANIE**
i integracja doświadczenia

RDZEŃ PROBLEMU: Typowe symptomy traumy są odczytywane jako oznaki niewiarygodności.

OBJAW TRAUMY	BŁĘDNA INTERPRETACJA PRZEZ INSTYTUCJE
UNIKANIE (w tym niezgłoszenie od razu)	**„Skoro to prawda, zgłosiłaby to od razu”**
NIESPÓJNOŚĆ NARRACJI, LUKI PAMIĘCIOWE	**„Kłamie / zmyśla”**
BRAK ZAUFANIA DO INSTYTUCJI	**„Ma coś do ukrycia”**
SKRAJNE EMOCJE LUB ICH SPŁASZCZENIE	**„Nie zachowuje się jak prawdziwa ofiara”**
REAKCJA ZAMROŻENIA (brak oporu)	**„Widocznie się zgodziła”**

NEUROBIOLOGICZNE WYJAŚNIENIE MECHANIZMÓW TRAUMY

W obliczu traumatycznego zagrożenia najczęściej dochodzi do reakcji zamrożenia, która powoduje mimowolne znieruchomienie. **Doświadczenie traumy wpływa na pamięć:** pokrzywdzona nie ma całościowego wspomnienia sytuacji, pamięta jedynie fragmenty. Może nie potrafić spójnie opisać doświadczenia. **Trauma seksualna wpływa na sferę poznawczą i emocjonalną.** Może powodować objawy lękowe, depresyjne, prowadzić do pojawienia się zespołu stresu pourazowego (PTSD).

UDOKUMENTOWANE SKUTKI WTÓRNEJ WIKTYMIZACJI:

- nasilenie objawów PTSD,
- nasilenie wstydu i poczucia winy,
- wycofanie społeczne,
- niezgłaszanie przemocy lub rezygnacja z dalszego udziału w postępowaniu.

WIEDZA O MECHANIZMACH TRAUMY POZWALA:

- prawidłowo oceniać wiarygodność osób pokrzywdzonych i sprawców,
- poprawić jakość decyzji dot. sprawy,
- minimalizować wtórną wiktymizację,
- zwiększać zaufanie do instytucji, co może przekładać się na wzrost gotowości do zgłaszania przemocy.

Więcej informacji i źródła w artykule dr Agnieszki Chojak „Mechanizmy traumy w kontekście oceny oraz standardów postępowania wobec osób po doświadczeniu przemocy seksualnej” na edu.feminoteka.pl.